تنکي پاڼي

کاڼي ته ورکړه دخپل حسن کتاب
پکي غــــزلي د پښتو جوړ وي

دشعرونو غونډ

Download from:aghalibrary.com

محمد طـــاهر کاڼي
۱۳۷۹ کـــــال

ننګی پاڼې

د شعرونو غونډ

کاڼي ته ورکړه د خپل حسن کتاب

پکې غزلـــــې د پښـــــتو جـوړوي

محمد طاهر کاڼی

۱۳۷۹ کـــــال

ډالۍ

د مور سپېڅلې، نه هېرېدونکې او ابدي مينې ته ! هغې مينې ته چې له ما سره يې
زما په خټه کې پښتو ژبه ملګرې کړې ده.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: تنکۍ پاڼې

شاعر: محمد طاهر کانې

چاپشمېر: ۵۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۷۹ لمریز/۲۰۰۰ زېږدي کال

چاپځای: مسکو

چاپوار: لومړی

یادونه: د دې ننبیر د چاپ ټولې ربنتې له شاعر سره خوندي دي. د بیا چاپ لپاره یې د شاعر سلا او هوکړه حتمي ده.

سریزه

ځینې ادبي مورخین او نقادان په دې باور دي، چې په ځینو ټولنو کې ناوړه سیاسي، اجتماعي او اقتصادي حالات کله کله د ځینو ښو ادبي جریانونو د پیدا ایښت سبب کیږي.

زموږ د هېواد د دوو لسیزو د ناوړه سیاسي، اجتماعي او اقتصادي حالاتو په جریان کې هم په پښتو شعر یو داسې جریان راوټوکېده چې شاعرانو یې د نویوالي خواوو ته تمایل درلود او هڅه یې کوله چې خپل شعرونه د هنر او ښکلا په گاڼه سمبال کړي . سمبولیزم ته مخه د دې پړاو د زیاتره شعرونو ځانگړنه ده. د دې پړاو شاعران د سمبولونو په انتخاب د تصویرونو په جوړولو کې خپل استعدادونه ازمایي، تجربې کوي او ورځ تر بلې د تصویرونو او د سمبولونو په غوره کولو کې پیاوړي کیږي، نوښت او تازه گي د دې ډلې پر شعرونو وزرونه غوړول.

د دې ډلې سر لاري: اروا ښاد اسحق ننگیال، عارف خزان، پیر محمد کاروان، احمد تکل، کاوون توفاني، لطیف بهاند ، محمد اصف صمیم او ځینې نور شاعران دي.

د دې ډلې شعري تجربې زموږ د ځوان نسل مخې ته پرتې وې او ډېرو ځوانو شاعرانو په خپلو شعرونو کې دغو نویو تجربو ته په پاملرنه د هنر خواته زیاته توجه وکړه او اوس موږ په خپله فرهنگي حوزه کې په لسگونو داسې ځوان او تنکي ځوانان شاعران لرو چې غزل، نوي او ازاد شعرونه یې د شعریت په ښېگڼو پوره دي. له ولسي او ولسي ډوله شاعرانو پرته د نورو هغو په مجموعو او متفرقه شعرونو کې د شعرونو تله پر نظمونو درنه ده. تر کومه ځایه چې زما مطالعه ده په دې روان پېر

کې زموږ د ځوانو شاعرانو په اثارو کې تشې منظومې ډېرې لږ موندی کیږي او د دوی اثار د شعر اوسني لوازم لري او دا بهیر نور هم د پرمختیا پر لور روان دی.

زموږ ځوان شاعر محمد طاهر کانی، چې هم ښه هنرمند دی، هم ښه اواز لري. د سندرو په ویلو کې هم ښه استعداد لري. په اروپایي ادبیاتو کې د مطالعې خاوند دی. روسي ژبه یې د کمال ترحده زده ده. له دې برسېره ژورنالیستیک استعداد ورسره مل دی. په ماسکو کې د افغانانو خپرېدونکې د «کابل» جریده هم د ده په مسولیت خپرېږي.

د دې ټولو کارونو تر څنګه ښاغلی کانی یو ذوقمن شاعر دی. د پښتو د معاصر دوران د سرلارو استادو شاعرانو لکه: اکاډمیسین لایق، استاد شپون، عبدالباري جهاني او نورو د اثارو د مطالعې تر څنګه یې د ځوان نسل د مبتکرو او ښو شاعرانو د مجموعو او متفرقه شعرونو مطالعه هم کړې ده او د دغې مطالعې په مرسته یې خپل شعري ذوق ښه صیقل کړی دی. دی په خپلو ویناوو کې د شعریت غوښتنې پالي او د نوښت خواته هم هڅه کوي.

ما د ښاغلي کاني د شعرونو او نظمونو لومړنۍ مجموعه «تنکۍ پاڼې» وکتله. دی زیار باسي چې حتی زموږ پر هېواد د روان ناورین ځینې نادودې په خپلو پارکو کې په هنري ډول راونغاړي. په ځینو غزلو کې یې هم هنري خوځښت لیدل کیږي.

ما د دې مجموعې له ځینو غزلو او شعرونو او د ځینو هغو له بیتونو خاص خوند اخیستی دی.

د متال په ډول د مجموعې د «زخمي کیږدۍ» او «اتڼ» په ټوټو کې شاعر د پښتنو د کلیوالي او کوچیاني ژوند دې دوو توکو ته د هېواد له دې اوسنیو ناوړه پېښو سره په ارتباط کې په خپلو ویناوو کې ځای ورکړی دی. د دې دوو ټوټو ځینې ځانګړي بیتونه پیاوړی شعریت لري. په ښو انځورونو پسولل شوي او تخیل یې هم ښه دی. د «زخمي کیږدۍ» نومي پارکي دا لاندې بیتونه زما خوښ دي:

د تصور په صحرا وینم سوي سوي بوټي

دا کوچۍ مېنه مې غمجنو شنو لوګو اخیستې

یتیمه کړیکه مې تر غوږ د ماشومانو شوله

د کیږدۍ سیمه بوږنوونکو انګازو اخیستې

چیرته په لاره کې ښپلۍ د بریتورو وینم

د خیال سدرۍ یې له لونګۍ سره لمبو اخیستې

چاته به ګوري د کوچۍ پېغلې غمجنې سترګې

چې پېغله مینه یې اوس اوښکو لیونو اخیستې

د غم ګولیو زخمي کړي د کیږدۍ لاسونه

د ګودر غاړه ماتو شویو شنو منګو اخیستی

زما په یوه د ښاغلي کاڼي شعرونه د هنري تابه پر لور ګامونه اخلي. دی په دې هڅه کې دی چې د شعریت ټول اساسات خپل کړي او نوښت ته په خپلو شعرونو کې پرورښت ورکړي.

زه هیله لرم چې ښاغلی کاڼی تل د نوښت تلوسه ولري، ښکلي او نوي انځورونه جوړ کړي، او تل دې د عالي تخیل د نیلي پر وزرو سپور وي.

دا بله هیله له دغسې شاعر نه لکه کاڼي کېدای شي چې دی ځان له تقلید نه وژغوري، دا ځکه چې تقلید هنرمند د ابتذال خواته راکاږي. هنري استعداد او ذوق یې وده نه کوي او له تلاښه نه یې منع کوي.

د ښاغلي کاڼي د هنري استعداد د لا غځونې او د تقلید نه د ځوان پښتو شعر د ژغورلو په هیله.

په درناوي

زلمی هېوادمل

د سريزې په ځای

کاڼي د کمرو ومه تا پورته کړم

سترګو پښتنو ته دې کجل شومه

بهاند

ډېر وخت کيږي چې زما مخې ته د ښاغلي محمد طاهر کاڼي د شعرونو ناچاپه نسخه پرته ده. هغه ماته ښاغلي شاعر راسپارلې ده چې پر هغې څه وليکم. په رښتيا سره هغه مې څو څو ځلي ولوستله، کله وايم چې راځه څه پرې وليکه او کله زړه راته وايي چې ترې تېر شه. مګر د ښاغلي کاڼي پرله پسې پوښتنو، چې څنګه شوه؟ اړ شوم چې څه د نورو شاعرانو کتابونه او څه خپل يادښتونه وګورم او دا لاندې څو کرښې د ده په دې څه پخو او څه ناپخو شعرونو وليکم. ما غوره وګڼله خپله ليکنه د ده د دې شعري جونګ په دې شعر راپيل کړم:

اخلمه په زړه کې د موسکا تصوير

سترګو د نازونو د ادا تصوير

پريوته نظر مې په پيې مخو کې

اخلم يې له سترګو د مينا تصوير

ګورمه اييني ته د نظر د يار

ښکاري پکې زما د تمنا تصوير

کوم يو انځورګر باندې تصوير کړمه

ستا د سپينې غاړې او ملا تصوير

راشه پر سينه مې سينه کېږده لږ

جوړ به کړو د زړونو د درزا تصوير

نو کله چې يو څوک د زړونو درزا اورېدلی شي او هغو نه تصوير جوړوي، هغه څوک چې د ښکلو په سترګو کې د خپلې ورکې تمنا تصوير پيدا کولی شي، هغه څوک چې د ژوند په غم اباد کې فکرونه د ښکلي خيال په لور ياغي کوي، هغه څوک چې په دې غم اباد کې يوې موسکا نه د مينې کور جوړولی شي، هغه څوک چې د ستم اوږده لاسونه د هر چا له ګرېوانه لنډولی شي، هغه څوک چې د باغ له اوږو نه د سپينو واورو پر ځای سره ګلان رازرغونولی شي، هغه څوک چې وخت د تمباکو په شان د چلم يو کش او يو دود کوي چې د غم په زړه غم راشين کړي، او هغه څوک چې نورې ډېرې داسې له نوښت نه ډکې چارې کوي، لوستونکي د هغو په ښکلا حيرانوي، په تورو او کلمو کې د انساني روح د نازولو او پاللو لپاره نه انځورېدونکي شېبې راانځوروي او په نه تکرارېدونکي ډول هغه په کلمو کې رانغاړي، نو کولای شو هغه شاعر وګڼو. هغه مصور وګڼو او هغه انځورګر. نو زه هم ځان ته دا اجازه ورکوم، چې کاڼی صاحب په پښتو ننني ادبي بهير کې په ډېر ځنډ او ښکلا سره يوه نوې پيل کېدونکې څېره وګڼم او حتی ځينې غزلې او نوي شعرونه يې ياخه ياخه شعرونه، چې د يوه پوره شاعر طبيعي زېږنده ښکاری. تر دې نه برسېره

د ده ددې شعري جونګ په لوستلو لوستونکي ګولی شي حينې داسې ترکيبونه او نوي ژبني جوړښتونه پيدا کړلی شي چې پخپله د شاعر کانې وي: د غم په زړه کې د غم شنه کول، د زړونو د درزا تصوير، روڼ تنکي نظر باندې ويشتل، د موسکا کور، په عقل کې د اغزو کرل، د ستم اوربده لاسونه، د باغ په اوږو لاسونه، د باروتو د بلا خپټه، د تورو د ېوالو غاښونه، د سکروټو لپه، په لمر د تورو شپو حلالول، د ځنګل ځنې، د شپېو حلالول او نور نور نوي ترکيبونه، چې د وخت نه تکرارېدونکې شېبې شاعر پکې مروړلې او ابدي کړې دي. ښه به دا وي چې دلته د شاعر هماغه غزله راغبرګه کړو چې د همدې يادو شويو ترکيبونو زياته برخه پکې لوستلی شو:

سا مو لوګی چې بند په بند تېروي

سينه سکروټو کې څه ژوند تېروي

زموږ د تورو د ېوالو غاښونه

دا سره اورونه په څه خوند تېروي

وخت د باروتو د بلا خپټې ته

ډ کې منګولې په ښه شخوند تېروي

خپله په سرو وينو کې غرق تر ستوني

بل ته ټول عمر دوی په پند تېروي

ډ برين زړونه، ډ برينی سترګی

توري لوحړې په اېلبند تېروي

څه سړې خورې د وخت ټوکې شولې

ژوندي سرونه لکه قند تېروي

د کاڼي لکه هغه شان چې يې تخلص طبيعت ته نږدې دی، شاعري يې هم لکه کوچياني ژوند ، لکه دده د همژبو ژوند طبيعت ته نږدې، همګامه او په هره غزله، شعر او نظم کې يې وينو چې د کوچاني ژوند نښې سر راپورته کوي، نو ځکه دده په شعر کې دغه لاندې توري او کلمات په تکرار سره ليدلی شو: غر، صحرا، باد، باران، وريځ، طبيعت، باغ، مليار، ونه، چنار، چمن، ګل، اغزي، غوټۍ، څانګه، لونګ، مينه، وږمه، شبنم، لوګی، سيند، دره، لمر، ځنګل، للمه، سيلاب، کاروان، اس، کيږدۍ او نورې ډېرې داسې ژوند او طبيعت ته نږدې چې دا ټولې د هغه د ځانګړي ژوند انځور باسي. د ساري په توګه موږ کولی شو چې يوازې د خړ کلمه په بېلابېل ډول په لسګونو واره د ده په جونګ کې ولولو. ده دا کلمه په دې لاندې ډولونو سره استعمال کړې ده: خړ، خړه، خړې، د خړو خړو خلکو، خړو کورونو، خړه ماڼۍ، خړه زنده ګي، خړې دښتې، خړې اوبه، د خړو غرونو، خړ مزل، خړې لارې، چې دغه خړوالی نه يوازې دده توان د يوې کلمې په بېلابېل ډول استعمال کې ښيي، بلکې دا دده د ژوند، د ده د ماشومتوب، د ده د تنکي زلميتوب او د ده د سرنوشت بيان دی چې په ځانګړې توګه دده د ځوانۍ د تجربو نه وروسته په شعر کې تصوير پيدا کوي، انځوريږي او بيان مومي. نو دلته هغه خبره حقيقت پيدا کوي چې د شاعر توان په دې کې دی چې دی له هغو تورو نه، چې نورو ته ساده او تش توري برېښي سره له ټول ساده والي يوه نوې ښکلايزه مانا پيدا کوي، هغو ته

نوی احساس، عاطفه او نه بیانېدونکې ښکلا وربښي. البته زموږ شاعر هم په دې برخه کې هڅې کړې دي:

کبوتی کاروان

په اوږده لاره کې په شپو واوښتو

په بې سحره شوګیرو واوښتو

موږه سپاره وو د شپېو پر اوږو

مودې شوې ختمې په کلو واوښتو

په څه بې لارو مزلونو سر شو

ګلونه سوي، په اغزو واوښتو

للمو شپېو ته مو باران غوښتلو

خو په سیلاب د وینو سرو واوښتو

موږه د بخت پر اس وو زین تړلی

لکه چې اس نه وو په خرو واوښتو

موږ له کاروان سره په لاره لوټ شو

په لویه لاره کی په غلو واوښتو

د ښاعلي ځاني په دې مجموعه کې د غزل په ښه شعرونه ډېر لیده کیږي او شاعر په دې ډول شعر کې ځینې ځینې ځایونه ښه لاس هم لري. دی په غزل کې غواړي پخه تجربه وکړي، خو داسې ښکاري چې د خیال وزرونه یې کله کله د غزل په اوچت اسمان کې کمزوري کیږي، خو بیا هم د ښکلا تر څوکو ځان رسولی شي. نظمونه یې ماته داسې ښکاري چې غواړي د پخېدو خواته ولاړ شي. په ازاد شعر کې کله کله بې ساری تخلیق کوي:

ناجوړه لار

زموږ د سترېو سترېو هیلو

ارمانونو لارې،

سپېره تپونه سرې سینې پورې

کتار تړلي

زموږ د زړه د لویو غرونو

د غرور غېږه کې یې

د مایوسۍ چاړه ټومبلې نېغه

اوس زموږ سترې هیلې

گوره دعا کوي

اسمان ته دوري

گوندې چې خدای یې کړي دعا قبوله.

څلوریزې یې په مجموعه کې گوته په شمار دي، خو ښایسته.

په وزن، قافیې، ادبي صنایعو او د شعر په موسیقۍ یې دلته څه نه وایم خو دومره ویلی شم چې قافیوي عیبونه پکې لږ تر لږه په هره غزله کې لکه ستم زموږ په وطن کې سر راپورته کوي چې دا جلا بحث غواړي او جلا خبرې.

د خپلې ځوانۍ فصل کې د مینې کرښې وینم

یو بشپړ پسرلی مې له گلونو څخه ډک دی

د ستمگرو په ککره د کاڼي د لگېدو په هیله

لطیف بهاند -مسکو

د ۲۰۰۰ ز کال د اگست لومړۍ

کتابتون

د فکر لوی کتاب مې له رازونو څخه ډک دی

د ستړي ژوند له لویو کاروانونو څخه ډک دی

په هره یوه پاڼه یې تصویر دی د یادونو

د خړو خړو خلکو له مخونو څخه ډک دی

راغلې پکې ډېرې دي کیسې د حسرتونو

د سویو اسویلو له حسرتونو څخه ډک دی

د لویو اوږدو لارو یوه لویه منظره ده

کیږدۍ سره یو ځای خړو کورونو څخه ډک دی

د خپلې ځوانۍ فصل کې د مینې کرښې وینم

یو بشپړ پسرلی مې له ګلونو څخه ډک دی

د فکر د کتاب پاڼې چې اړوم پوهېږم

یو کور د تصور مې کتابونو څخه ډک دی

اوکراین-لووف

۱۹۸۷ز کال

ماتې نغمې

ځي مې اسويلي په غمخانو پسې

بيا په غم ځپلو قدمو پسې

لار کې د غيرت چې ځيري شوې دي

ګرزي اوس په هغو ګرېوانو پسې

چيرته د زخمي ژوندون پر لار د رومي

ويني څڅېدلې منزلو پسې

لاره کې مو پښې د منزل ماتې کړې

ستړي مزلونه شوه سپېدو پسې

نن د نيمې شپې د رباب غږ نشته

ماتې نغمې نه ځي په پردو پسې

اوکراين-لووف

١٩٨٧ز کال

ځړه ماهۍ

زموږه په وطن کې چې د نورو حسابې ده

زموږ په غمګينۍ کې يې خوشاله خوشالي ده

زموږه د غيرت شمله بارو تو توره کړې

اشنا په دې غيرت کې عجيبه غوندې ځواني ده

په ډاګه راته وايه، دا نو څه مانا لري اوس

چې ژوند مو سر تر پايه د پرديو قرباني ده

ماښام شي او سحر شي، ژوند هماغسې روان دی

په ښار او په کوڅه کې مو څه خړه زندګي ده

پښې لوڅي، ببرسري مو د غم پر لاره درومي

د کونډې زمانې مو له ګرېوان سره ياري ده

زموږه خړو دښتو ته مجنونه راژوندی شه

نن دلته د ليلا خړه ماهۍ کې تباهي ده

اوکراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال فبروري

غزل

د حسن په محفل کې اداګانې نځېدلې

ادا سره نازونه، موسکاګانې نځېدلې

د ښکلو وې نڅاوې، د سرو سترګو سترګکونه

نشه کې د مستانو حیاګانې نځېدلې

شېبه وه د رندانو او د ویر دنیا وه ړنګه

په منځ کې د جامونو میناګانې نځېدلې

اغېز د عاشقۍ نه وو، پر زړه مې غم راخور وو

زما د زړګي غم ته خنداګانې نځېدلې

زه ورغلمه کاڼي ته ترې ومې کړه پوښتنه

په زړه کې یې تر اوسه سوداګانې نځېدلې

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

مین پسرلی

شین پسرلی دی په راتللو مین

زړګی زما دی په سرو ګلو مین

مینې وربخې طبیعت ته ژاړي

باران د غره په ښکلولو مین

ګل د غوټۍ په زړه کې رنګ وورو ي

دی د شبنم په نازولو مین

ستوري د شپې له خوبه خوند اخلي

سحر د لمر په راختلو مین

د مازدیګر په طلایي نظر کې

زلمی چنار شو په شنو ولو مین

سیند د درو سینه کې ګوتې وهي

لکه ماشوم وي په رودلو مین

لکه شاباز د ربابي ګوتو کې

قلم زما شو په غزلو مین

او ډراين-لووف

د ۱۹۸۸ زکال اپريل

پلار ته

تا اېښې د عمر پر اوږو قدم

ځکه ږدي پر لاره په ورو ورو قدم

ستا د لاس لرګی زه بختور ګڼم

ستا سره په ځنګ ږدي په کلو قدم

ستا د ځوانۍ وخت مې تل په یاد راځي

تل دې اېښوده پر لارو ښو قدم

ته چې بریتور او شمله داره وې

هر قدم دې وو د پښتنو قدم

تېره دې ځوانۍ شوه، اوس سپین ږیری شوې

نه ږدي ستا رباب اوس په نغمو قدم

ستا عمر دې ډېر وي، تل ژوندی اوسې

لاس کې ښکلوه دې د تسپو قدم

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

خوماري شپې

د زلمیتوب خوماري شپې ټولوم

له مستۍ میني نه نشې ټولوم

شوې بې حسابه د دې ځای معشوقې

ټولې د زړه خواته نږدې ټولوم

گوره نظر چې یې په ما لگي تل

خود به یې سترگو نه پیالې ټولوم

ما د بیلتون کلي ته واچاوه اور

وصله له پښو دې زولنې ټولوم

سبا سحر ته ښه راغلاست وایمه

د رڼا کور نه شوگیرې ټولوم

شیخه پر تا دې بده ونه لگي

زه له پیۍ مخو نه بوسې ټولوم

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

یاعیتوب

موږه د ژوند د کلي ور ماتوو

په خپله مېنه کې ټټر ماتوو

د خپل شکېدلي، څيري څيري گرېوان

تڼۍ د اوښکو په نظر ماتوو

موږه د باغ د تږو تږو ونو

تنده د وينو په تبر ماتوو

پخپله پوه نه يو چې څه کوو موږ

تيره په لاس کې او خپل سر ماتوو

موږه سرکښه د پېړۍ ليونيان

د وخت په خېټه کې خنجر ماتوو

اوکراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپريل

غزل

نن دې بیا محبوبې د وختونو غېږه خلاصه کړه

ستا د حسن بڼ د بهارونو غېږه خلاصه کړه

ماتې دې شېبې کړې په راتګ د انتظار زړه کې

تا چې زما د ځوانو امیدونو غېږه خلاصه کړه

جوړې دې غوټۍ کړې د ښایست د اننګو د باغ

نن دې هر قدم کې د ګلونو غېږه خلاصه کړه

پیغله مسته خوله دې رانږدې کړله چې کېناستې

شونډو کې مونږ دواړو د رنګونو غېږه خلاصه کړه

ستا د شا تنۍ مې د خومار په ګوتو پرانیستې

سپینه دې د مستو هوسونو غېږه خلاصه کړه

لاس چې مې نن ستا د سرې سینې په خوله وښوييد

کاڼي ته دې بیا د پالنګونو غېږه خلاصه کړه

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپرېل

مات جام

د وخت د تورو وربځو دې مجال ته ګوته نیسم

چې کاڼي وورويي په بل دې سوال ته ګوته نیسم

یو څو سپیره ډاګونه یې په موږ نه دي لورولي

راغلی دی اوس وخت ځکه دې حال ته ګوته نیسم

په مخ کې د هر چا چې مداري غوندې څرخیږي

اخر به شي رسوا چې زه دې فال ته ګوته نیسم

د خړو اوبو ګوټ چې په مات جام کې راته نیسي

دا ځکه هم ساقي او هم کلال ته ګوته نیسم

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپریل

پولادي سينه

پر دې سينه باندې انځور دي د هر يون ګامونه

د سکندر او د چنګېز د هر شبخون ګامونه

کور د زمريانو کې ګيدړ ته څه حاجت نشته دی

لاره کې وينم نابلده ناميمون ګامونه

چې د تنکيو هيلو زړونه يې ذرې ذرې کړه

اخر به مات شي نيمه لار کې د جنون ګامونه

دا ليونی د زمانې طبيب ته ورولئ لږ

په هر قدم کې ورانوي چې د روغتون ګامونه

د تور لحد لاره به ونيسي، تورمخی به شي

زموږ په کور کې ماتوي چې د ژوندون ګامونه

چې مې وطن کې بريتور او شمله ور او سيږي

چليدی نه شي د نااهلو د قانون ګامونه

اوکراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مې

کوچۍ

پته ده ورکه د اختر د کوڅو

بېگانه ښکارو په نظر د کوڅو

د سرو نکریزو چېرته پته نشته

یوازې وینو سور ځیگر د کوڅو

خوښي زموږ له کوره کډه وکړه

دروازې خلاصې سراسر د کوڅو

دلته بریتونه په سرو وینو رنگ دي

نن ټپي شوی شمله ور د کوڅو

پر سپینه ورځ یې زموږ کش کړه ماشه

څومره سپین سترگی شو خطر د کوڅو

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ز کال اکتوبر

ښکمار

وران مو د وطن کلی او ښار کړنه

جوړ راته راغلی یو ټګمار کړنه

زما د کور لمبو ته چې پکی وهي

دا واړه لاسونه د اغیار کړنه

خېټه یې زما پر اوږ ا ښښي ده

توره اشتها د سره ښامار کړنه

چا ورسره خوله د جوال ونیوه؟

زما د هیلو غله سره یې یار کړنه

زما د کلي زړه کې چې چړې وهي

دا د دې خوني شوروي کار کړنه

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اکتوبر

اوښکې

څنګه ژر راغی بې وخت زمان د اوښکو
چیرته ولاړو مور درمان د اوښکو

د انسان د ژوند فضا شوه تکه توره
شو راښکته ناڅاپي باران د اوښکو

چې پر زړونو به نغمې د پسرلي وې
اوس یې ځای ونیو ظالم خزان د اوښکو

په هر ځای کې کوکې جګې شوې له غمه
په وحشت کې دی ولس حیران د اوښکو

لور تر لوره د جګړو اورونه بل شوه
شو په سترګو کې مشکل ګوزران د اوښکو

د یتیم په برخه نه شو نور څه پاتې
په نمجنه لاره شو روان د اوښکو

خونړۍ شوله د ژوند حسرتي سیمه
پکې درومي تل مدام کاروان د اوښکو

ما که حيري حپل کرېوان له ډېره عمه

شو مې اوښکو ته خالي ميدان د اوښکو

اوکراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال ډيسمبر

غزل

واوره زما د امیدو غزله

د زړه د زنګ د ورکېدو غزله

پکې رنګین غوندې اهونه شته دي

هم د رنګینو اسویلو غزله

چې لکه ناوې ښکلې کړې مې ده

د ښکلو سترګو ، اننګو غزله

چې پلو شې پکې د حسن برېښې

د تورو زلفو د وربمو غزله

پکې غربیږي بت پرسته مینه

د ځوانې مینې د وختو غزله

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال ډیسمبر

غزل

چې هر نظر دې له لمبو جوړوې

سینه کې اور مې د اسرو جوړوې

څه ساحري دې په موسکا کې پټه

چې پسرلی پر اننګو جوړې

چاته باڼه چاته چړې د زړونو

عجب نوښت دې پر لېمو جوړوې

کاڼي ته ورکړه د خپل حسن کتاب

پکې غزلې د پښتو جوړوي

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۹ز کال مې

بلاربه عقیده

زموږ د کور په منځ کې یوه شپه وه لنګېده

پردی، غوندې بې وخته مېلمنه وه لنګېده

زموږ د حالت سترګې وې بې ځایه غولېدلې

تګماره د بل کلي نه جوپه وه لنګېده

یو چا ورته بې ځایه، بې موجبه خوشالي کړه

په اصل کې د خلکو اند ښنه وه لنګېده

یو څو د پردي عقل لیوني ورنه پیدا شول

د شپږو میاشتو بلاربه عقیده وه لنګېده

زموږه د ختیځ د ګړی بند نه وو شکېدلی

بې وخته د شمال یوه بانه وه لنګېده

د ژوند په برخلیک یې تل د بل چړچې کولې

خونخواره چې راغلې یوه موده وه لنګېده

د ظلم او ستم یوه بلا وه امیدواره

په خوا کی د هر چا چی به پرته وه لنګېده

کابل

د ۱۹۸۹ز کال اگست

مرور سباوون

پر ورکه‌لار زموږ سحر تللی دی

ښکاري له موږه مرور تللی دی

د خړو غرونو ، خړ مزل وهي نن

ستړی ستومانه پر سفر تللی دی

د پلوشو د امیدو له کوره

د ارمانو پر لاره لمر تللی دی

د تورو شپو وربانديې کاښي ووري

له توره بخته مقرر تللی دی

ژاړي د پرخو د ښکلا معشوقه

چې له گلپاڼو بې خبر تللی دی

زموږ د کلي سپین سحر سباوون

توري بلا که په نظر تللی دی

کابل

د ۱۹۸۹ ز کال اگست

اتڼ

راته کړې مې يو دوست يوه کيسه وه

د بره ښکلې، په زړه پورې او خوږه وه

کټواز کې يوه ورځ د چا واده وو

جوش خروش د اتڼچيانو پکې ښه وو

ټوله ورځ يې په اتڼ وه ستړي نه شول

لا يې مسته شوله مينه پکې سره شول

تر ماښامه يې وهل دوه دري ډولونه

هم ډولچيانو له مستۍ وهل ټوپونه

شپه تياره شوه، نور نو چا څه نه ليدلو

پر هر لوري چې به چا کله کتلو

نو يو کس د اتڼچيانو له جملې نه

لږ جلا شو د اتڼ لويې حلقې نه

او ورولوېده کاريز ته نابېره

د اتڼ له شوقه مست وو له سحره

په دې پوه شو چې پښه يې شوله ماته

غږ يې وکړ، مخ يې واړولو شاته

چې اتڼ ونه دروئ، زه روغ رمټ يم

ژوبل نه يم چې لويدلی زه په څټ يم

خو اتڼ ته ادامه ورکړئ يارانو

پر ما زړه مه خوږوئ اې عزيزانو

***

څومره ښکلې د اتڼ لړو سندرې

په زړه پورې هم خوږې لکه شکرې

په اتڼ چې به ځوانان سره حلقه شول

په ورو ورو به د اواز په زمزمه شول

بيا بې جګې کړلې غاړې په بدلو

قدم شاته، قدم مخکې به يې وهلو

د ډولچيانو به په خپل منځ کې سيالي وه

يو د بل ترمنځ به جوړه څه مستی وه

اتڼچيان به په مستۍ شول په اتڼ دې

خاورې دوړې به شوې پورته په اتڼ کې

پاس د بام پر سر به پېغلو تماشا کړه

يو د بل سره بې پټه مشغولا کړه

غوښو ، وريجو نه به ډک وو لوی دیگونه

د ښوروااوو خوندور وو بړاسونه

په کلا کې به کړل پيغلو اتڼونه

يو تر بل به ښکلې وې لکه گلونه

څوک به شپه کې پر اسو باندې سپاره وو

څوک به پلې د واده په لور په تله وو

د توپکو به ډزونه شوه هوا کې

د خوښۍ نغمه به پورته شوه فضا کې

يا به چا خپل زوی ته کړې ښه کوزده وه

يا به زوکړه د پښتون د کور نغمه وه

***

زموږ تاریخ د عزا کانو تل شاهد وو

چې ولس مو د پردو وړاندې واحد وو

چې یرغل به په موږ پیل شو د پردیو

نو خبر به شو ولس په دې غدیو

بیا به ډول او نغاره د غزا پیل وو

د پردیو به د تېښتې یو لوی سیل وو

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال سیپټمبر

اوکراینې پېغلې ته

چیرته روانه یې د ناز ښاپیرۍ

په څه نغمه کې یې د ساز ښاپیرۍ

د اوکراین د شنو باغو کوترې

وهي غومبر د چا پر زړو کوترې

بیا دې له چا سره وعده ایښې ده؟

د چا پر زړه دې غلبله ایښې ده؟

دا بختور نصیب د چا دی ښکلې؟

چې لیونی ستا د وفا دی ښکلې

بیا به یې غېږ شي پر تا ډکه نجلۍ

لاس به یې تا کړې غېږ کې کلکه نجلۍ

بیا به دې شونډو نه بوسې اخلي

ستا له دوه سترګو به نشې اخلي

له سپینې خولې نه به دې غږ نه وزي

مستې سینې نه به دې ځوږ نه وزي

بیا به شپېږ د ځوانۍ مستۍ کړې لړ

بیا به نشې د ځوانۍ مستۍ کړې لړ

ته به د مینې جال کې بنده ښکارې

ښکلې به مینه کې څو چنده ښکارې

سترګې به پټې کړې په مینه مینه

امیل به رنګ وي ستا پر سپینه سینه

بیا به د ونو لاندې سره غونچه شې

د بڼ په منځ کې به مېله مېله شې

ستا په موسکا به څه ښکلا سپره وي

ستا خوشبویي به په هوا سپره وي

ته چې د پېغلو منځ کې میره ښکارې

د چا په زړه کې ته اسیره ښکارې؟

ستا به د مینې پر سبا وي نظر

د لمر د وړانګو به پر تا وي نظر

په رنګینیو کی به نور جوړ وې

دوم انځور دڅرګنده اړخونه نه، انحوړ به انحور جوړوي

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال سیپټمبر

ورکه خندا

زموږ مالت کې شوله ورکه خندا

ځنګه یو ځل شوه بې درکه خندا

موږه موسکا غوښته له لویه ربه

په مخه راغله د غم کلکه خندا

ږلۍ د اوښکو پرې برې وموندې

ولوېده خاورو کې پر ځمکه خندا

زموږ د ښکلو ښکلو پیغلو په خوله

وینو کې سره شوله نازکه خندا

نه یې توبه نه یې ثواب قبول شو

پردي اختر مو کړله سپکه خندا

زموږ پر وطن یې سرې لمبې بلې کړې

شوله ایره په اور کې ځکه خندا

د ټانک په زور دې ملکي ونه شوه

اوس دې په کور کوه ملکه خندا

او کراین-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال اکتوبر

خوشال مېنه

وطن زموږه د اقبال مېنه ده

د مستقبل او هم د حال مېنه ده

ماتې ختيځ او لويديځ دواړه يو دي

که د جنوب که د شمال مېنه ده

زه يې د سيند لاسونه زړه ته راوړم

د غرونو سر مې د جمال مېنه ده

که کندهار او که کندوز دی که خوست

جلال اباد مې د جلال مېنه ده

که پکتيکا ده، که مزار که هرات

زما د هر يو هېوادوال مېنه ده

زما دوه سترګې دي پغمان او کابل

که د رحمان که د خوشال مېنه ده

کابل-خوشال مېنه

د ۱۹۹۱ ز کال فبروري

ساقي ته

مست مې کړه ساقي چې ليونی شمه

دې خپلې ځوانۍ نه سپېلنی شمه

څه وکړم وختونه د نشې دي نن

لړ به زه بېخوده صحرانی شمه

څه بې کړم دنيا کې چې هر څه دي ډېر

کله شته خندا چې زه موسکی شمه

اوس مې ستا د خوم پته پيدا کړله

ډک مې کړه جامونه درلوگی شمه

کابل-خوشال مېنه

د ۱۹۹۱ ز کال فبروری

غزل

د شوخو سترګو په خومار مې وله

د خوماري نظر په کار مې وله

چې په ښکلا دې تول موسم غوړيږي

حسن ته وايه په بهار مې وله

چې مخامخ شې راته مه مې پوښته

سم بې پروا او بې اختيار مې وله

د ناز توپک چې دې ويشتل زده کړي

جوړه ښکاري شه لکه ښکار مې وله

سترګو ته څه وايې د مخ ائينه کې

ائينه دې زه يم هر سهار مې وله

راشه زما په غېږ کې سره لمبه شه

د سورکو شونډو په انګار مې وله

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال مارچ

شبنمي الهام

مینې نظر د پسرلي راکوه

ځواني ده لړه خوشالي راکوه

زلمی قسمت مې په غمونو سر شو

ته راته خانده او مستي راکوه

چیرته مې بوزه د چمن پر لاره

تازه وختونه ګلابي راکوه

د زړه مارغه مې پکې والوته نن

شور د بلبلو شاهیني راکوه

وایم سندرې تل د باغ پیغلې ته

باغوانه زوم دې یم ښادي راکوه

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال مې

زخمي کيږدۍ

د خيال کيږدۍ مې څه نامردو توپانو اخيستې

چې لوړو غرو د چا له لاسه پر اوږو اخيستې

په خړو لارو او درو کې زخمي او ښ لټوم

د وطن د ښتې مې نن ورکو کاروانو اخيستې

د تصور پر صحرا وينم سوي سوي بوټي

دا کوچۍ مېنه مې غمجنو شنو لوګو اخيستې

يتيمه کړيکه مې تر غوږ د ماشومانو شوله

د کيږدۍ سيمه بوږنوونکو انګازو اخيستې

چيرته په لاره کې څپلۍ د بريتورو وينم

د خيال سدرۍ يې له لونګۍ سره لمبو اخيستې

چيرته به پروت وي د کيږديو باغروره خاوند

مسته رمه يې چې د جنګ تورو ماينو اخيستې

ښکلې شپيلۍ يې د هنر شونډو ته تږې ښکاري

د ژوند نغمه يې څه دردمنو فريادو اخيستی

چاته به ګوري د ګوچې پيغلې غمجنې سترګې

چې پيغله مينه يې اوس اوښکو ليونو اخيستې

د غم ګوليو زخمي کړي د کيږدۍ لاسونه

د ګودر غاړه ماتو شويو شنو منګو اخيستې

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ز کال اګست

غزل

ښکلې ستا مینه مېله را سره درومي

ورته گوره څنگه ښه را سره درومي

لکه سیوری تل پر څنگ را سره گرزه

په وجود مې سره لمبه را سره درومي

چې پر شونډو دې زما خومار ویده شو

ساقي څه چې میکده را سره درومي

زه شهباز یم ستا د زلفو د تارونو

د نغمو دې ترانه را سره درومي

پیغلتوب دې رانږدې کړه چې لږ پوه شم

د ځوانۍ مسته نشه را سره درومي

زه به ځان گڼم حاجي ستا په الفت کې

چې دا ستا د مخ کعبه را سره درومي

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اگسټ

غزل

پرخه د صحرا پر سینه پرېوته

سترګه د سبا پر سینه پرېوته

راغله تازه ګي له خوشبويي سره

مسته د هوا پر سینه پرېوته

زما د سترګو اوښکې دي ګلپاڼو کې

نن مې څه غوغا پر سینه پرېوته

شونډې مې د یار د ګلو پاڼې دي

نن چې یې موسکا پر سینه پرېوته

نم په اننګو کې له سورخي سره

مينه د ښکلا پر سینه پرېوته

سترګې دې پيالې د سرو شرابو دي

تنده د مينا پر سینه پرېوته

ستا د نظر اور کې مې ستي سینه

ښه شوله چی ستا پر سینه پرېوته

او دراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اگست

بربنډ انځور

پرته پر یوه اړخ یوه نجلۍ وه په انځور کې

له پښو نه ټوله لوڅه تر غړۍ وه په انځور کې

سینې یې په یو رنګ لکه غبرګونې پیغلې خوینډې

د سترګو تماشا یې ګړندۍ وه په انځور کې

یو لاس یې پر ورانه بل یې تر سر لاندې نیولی

پرته په پاسته کټ په بې غمۍ وه په انځور کې

د لمر د طلایي وړانګو نظر ورته نږدې وو

پردې په یوه خوا ، خلاصه کړکۍ وه په انځور کې

په حسن برابره وه سمبال، وه غونډه منډه

ترې لاندې ښایسته غوندۍ شړۍ وه په انځور کې

د تېرو زمانو ښایسته میز یې وو تر څنګه

له پاسه پرې ولاړه ګلدانۍ وه په انځور کې

نقاش د زمانې ته څه په مینه موسکېدله

عجبه ښایسته یوه ښاپیرۍ وه په انځور کی

او کراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال سیپټمبر

د اروپا ماشوم ته

ستا هوسونه درد و غم نه لري

ژوند دې اختر لري، ماتم نه لري

ته د نيکمرغه ژوند په غېږ کې اوسې

وطن دې زور، ظلم و ستم نه لري

ته د موسکا په کور کې ژوند کوې تل

اوښکې دې سترګو ته قدم نه لري

سره دې غمبوري، سپين دې مخ وينمه

ګرېوان دې وچ د اوښکو نم نه لري

زموږ ماشوم دی له هر څه بې برخې

غم لري ډېر، کور کې غنم نه لري

پلار يې ټانکونو دی ويشتلی چيرته

مور يې د زړه زخم ته دم نه لري

زموږ له ماشومه خو ته نه يې خبر

د ژوند ټپونه يې ملهم نه لري

او ډراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال سیپټمبر

غزل

یو ځلي مخ ته ائینه ونیسه

پکې د زلفو سلسله ونیسه

پر ښکلي مخ زلفې خورې ورې که

د حسن ورځو ته دې شپه ونیسه

د تورو سترګو شهیدان دې ډېر دي

لږ خو پر خوله باندې توبه ونیسه

زما دې سوې لیونۍ سینې ته

راځه یو ځل مسته سینه ونیسه

چې دې په غېږه کې نشه پر بوته

شونډې یې کاږیه اهسته ونیسه

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال سیپتمبر

ویلون

دا کوچنی یار مې څه ښه ساز غږوي

د هر موسم د زړه اواز غږوي

کله وږمې د پسرلي غږوي

کله د مینې یو نیاز غږوي

کله د واورو غرونه وتخنوي

کله رنګین غوندې انداز غږوي

په هر یو تار کې یې نغمې دي پټې

د زړه په کور کې مې یو راز غږوي

کله را یادې کړي نغمې د شپېلۍ

د زړه رباب مې په شهباز غږوي

کله ژړېږي د یو چا په ماتم

کله خوښۍ ته یو اغاز غږوي

کله شاعر، کله شي پېغله مینه

په نرمو شونډو کې یو ناز غږوي

او ډراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکتوبر

لوح موسم

د مني اراده ده چې ځنګلونه لوځوي

ښاخونه د ګلونو او باغونه لوځوي

ها بله ورځ بهار ورته ګنډلې شنې جامې وې

خو نن د ښکليو ونو مړوندونه لوځوي

چنار وو که شاتوت، د ټولو شنې پګړۍ پر سر وې

د زېړې لونګۍ يار يې اوس سرونه لوځوي

د وخت نوي حالات يې اوس سړو شپو ته راباسي

موسم په خپلو لاسو ځمکه غرونه لوځوي

دې ژوند کې پر هر چا باندې سړې تودې تيرېږي

قانون د طبيعت څه پټ رازونه لوځوي

اوکرين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکتوبر

غزل

لیلا په سپینه خوله کې دې نشې راویښوم

زما د زړه ساقي ته میکدې راویښوم

چې ستا د ثوابي زلفو تسپې په لاس کې واخلم

زاهد شمه په زړه کې مې کعبې راویښوم

زلمي زلمي اهونه مې ستا حسن ته راوړي

د شونډو په دیره کې دې بوسې راویښوم

د مینې حماسه ده سرې سینې پکې جنګیږي

پالنګ د محبت کې دې خولې راویښوم

د مینې شو ګیرونه دې د کاڼي په قسمت شو

د عمر ورځې څه چې تولې شپې راویښوم

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکتوبر

د جام کور

ساقي دې راته ګوري موږ جامونه جنګوو

خومار کې د ځوانۍ یو څه وختونه جنګوو

د ژوند په غم اباد کې مو فکرونه یاغي شوي

یو وار خو به له خوم سره سرونه جنګوو

ملا دې په خلوت کې په نفلونو چاره وکړي

دا موږ بې د ګنا په نوم خومونه جنګوو

باغوان چې د انګور لویه تحفه ده رالېږلې

دا ځکه یې له تاکه سره زړونه جنګوو

ازل مو په قسمت کې د ژوندون غمونه نغښتي

موسکا نه ترهیدلي قسمتونه جنګوو

قاضي د زمانې رانه نور څه ضمانت غواړي

مستۍ او په خومار کې خپل یادونه جنګوو

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال نوامبر

شکېدلې څپلۍ

ځو به ګنډو خپلې شکېدلې څپلۍ

د ژوند په لار کې سولېدلې څپلۍ

موږ د منزل پر زړه لاره د رو مو

پر سر مو تل خپلې نيولې څپلۍ

خلک هوښيار دي، اتفاق لري تل

موږه له خپلو نه ايستلې څپلۍ

موږه په عقل کې اغزي کرلي

له خپلو پښو مو غورځولې څپلۍ

ولي شمله دومره راټيټه شوله

چې په لمن مو دي موښلې څپلۍ

نورو ته لنډه موږ ته لري شوه لار

دې قافلې مو تل خوړلې څپلۍ

اشنا سبا به د رڼا کور ته ځو

يو ځل پښو کړه نازولی څپلۍ

او کراین-لووف

د ۱۹۹۱ زکال نوامبر

واورين لاسونه

واورې د باغ پر اوږو ايښي دي ساړه لاسونه

په تشو څانگو کې لوېدلي دي سپاره لاسونه

د واورې سپين څادر پر سر په درانه خوب ويده دي

کنگل رانغښتي دي راته، درانه درانه لاسونه

وخت د موسم په سپينه خوله سپينې خبرې کوي

ونو تر زنې ورته ايښي دي کاږه لاسونه

شمال د څانگو په رگو کې څه نغمې غږوي

د ژوند رباب ته ښوروي خواره واره لاسونه

بيا به سپرلی شي او د باغ غوټۍ به پېغله شي بيا

له ښکلې ملا نه به يې تاو کمه د زړه لاسونه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال نوامبر

غزل

دا ساړه ساړه بادونه به چلیږي لا تر څو

د بهار تنکي ګلونه به رژیږي لا تر څو

د تودو لمرو په هیله، تاندې لښتې د دې بڼ

دا له یخه چمنونه به وچیږي لا تر څو

د یوه ارمان لپاره، د سبا سحر په تمه

دا زموږه شوګیرونه به اوږدیږي لا تر څو

نه اسمان شو په کراره، او نه ځمکه په ارام

دا د کاڼو بارانونه به وریږي لا تر څو

د ستم اوږده لاسونه د هر چا ګریوان ته رسي

دلته څیري ګریوانونه به څیریږي لا تر څو

د اسمانزړه غریو نیولی، تندرونه راګوزار دي

د سرو وینو سیلابونه به بهیږي لا تر څو

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ زکال ډیسمبر

غزل

ږدمه پرهرونه د ستم په زړه

شنه به کړم غمونه ټول د غم په زړه

وخت که تمباکو په شاني دود کړلو

کاڼي به يې وار کړم د چلم په زړه

سر مو د قسمت خوله کې نيولی دی

خط خو دی کش شوی د غنم په زړه

لاره د ژوندن دار ته راکاږي تل

مبخ يې ټک وهلی د قدم په زړه

څوک چې دي د سرو وينو په جام مين

لاس يې تل نيولی د ماتم په زړه

وګوره، د ژوند ښکلا ته وګوره

وشينده ګلونه د عالم په زړه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال ډيسمبر

تصویر

اخلمه په زړه کې د موسکا تصویر

سترګو، د نازونو او ادا تصویر

پربوته نظر مې په پېـ مخو کې

اخلم يې له سترګو د مینا تصویر

ګورمه ائینې ته د نظر د یار

ښکاري پکې زما د تمنا تصویر

کوم يو انځورګر باندې تصویر کړمه

ستا د سپینې غاړې او ملا تصویر

راشه پر سینه مې سینه کېږده لږ

جوړ به کړو د زړونو د درزا تصویر

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جنوری

غزل

ښکلیه څه موده را سره تېره کړه

ځې به، یوه شېبه را سره تېره کړه

غم او وصل دوړاه په یوه شپه کې

راشه دا جوړه را سره تېره کړه

را به شي سبا بیا په سبا پسې

نن شپه په سینه را سره تېره کړه

څه مې په رانېه تنکي نظر ولي

دا د وصل شپه را سره تېره کړه

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جنوری

سره زرغونه

بیا راوریږي څه تازه د بهارونو باران

ځمکې پر سر دي بیا نڅیږي د ځنګلونو باران

دا ویده پېغله خو نن بیا لکه چې ویښه شوله

چې یې مین پرې اوروي د سرو ګلونو باران

اسمانه بیا دې ملا تړلې ده په سره زرغونه

پر خپله ناوې غوړوې د شنو شالونو باران

بیا د سحر له سترګو پاڅېده ویښ شوی نظر

پر زړه د ګلو اوروي د شبنمونو باران

بیا به د لمر زرینې شوندې ښکلوي ګلونه

زړه به مې ورو ورو تخنوي د امیدونو باران

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال اپرېل

لمر گلی

څه ښکلی تخم یې د ځمکې پر ځیګر کړلی

لمره، خو تاته یې یو ګل دی د نظر کړلی

څومره مین دی دا د وړانګو د ښکلا خریدار

چې له بېلتونه یې تور داغ د زړه پر سر کړلی

دا خو به زور د محبت وي چې کړېږي پسې

زېړه څېره کې چې یې رنګ د ماذدیګر کړلی

چې له سحره تر ماښامه یې دیدن کوي تل

ژوند یې تر پایه په رګو کې څه اثر کړلی

هیڅ یې د مینې سجده سپوږمۍ ته ونه کړله

لمرګلي زړه باندې تصویر د ښکلي لمر کړلی

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جولای

کډوالی کاروان

په اوږده لاره کې په ښپو واوښتو

په بې سحره شو ګیرو واوښتو

موږه سپاره وو د ښېبو پر اوږو

مودې شوې ختمې په کلو واوښتو

په څه بې لاره منزلونو سر شو

ګلونه سوي په اغزو واوښتو

للمو ښېبو ته مو باران غوښتلو

خو په سیلاب د وینو سرو واوښتو

موږه د بخت پر اس وو زین تړلی

لکه چې اس نه وو په خرو واوښتو

موږ له کاروان سره پر لاره لوټ شو

په لویه لاره کې په غلو واوښتو

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جولای

سرونه

سرونه نه دي پرې کوي چې د عزت سرونه

د وينو تږي وي همېش د جهالت سرونه

لاره مو نه ده غځېدلې د سحر په لوري

په اوږو بار دي د نااهلو د غفلت سرونه

داسې کوپړۍ خو په ځنګله کې هم بې شماره وينم

د انسانانو منځ کې جګ دي د وحشت سرونه

کاشکي دغه ماغزه خو خدای پرې لورولي نه وای

په هر قدم کې دي ولاړ د جنايت سرونه

يا خو مې سترګې شه ړندې چې چيرته نه وينمه

چې سرو لمبو ته غورځوي د انسانيت سرونه

وږی ښامار د زمانې لکه چې نه مړيږي

چې هره ورځ خولې ته راکاږي په نوبت سرونه

زخمي وطن خو دې لږ ما په دې خبره کړي پوه

چيرته ورک شوي د وختونو د غيرت سرونه

او ډراین-لووف

د ۱۹۹۲ز کال اګسټ

غزل

څنګ کې د لیلا یم په چمن ولاړ

زړه مې دی د زلفو په خوتن ولاړ

نه دي تخنوم چناره سپین بدن

لاس مې د لیلا په سپین بدن ولاړ

ستا غوټۍ مې خوښې دي مالیاره خو

اوس یم د پۍ مخې په دیدن ولاړ

ځه چې په صحرا کې مېله جوړه کړو

دلته خو مالیار دی قهرجن ولاړ

کله چې دا ستا له غېږې پاڅېږم

ژر شمه په فکر د وطن ولاړ

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ز کال اګست

تنده

ما يې په وصال کې د کلونو تنده ماته کړه

غيږه کې يې ما نن د عمرونو تنده ماته کړه

چا يې ځواني خاورې کړه د يدن پسې پوهيږمه

ما يې په ځوانۍ د جنتونو تنده ماته کړه

چا يې ببلتانه کې د ځيګر د وينو جام که مات

ما يې پر پالنګ د وصالونو تنده ماته کړه

څوک يې د بوسې په تمه ليکي د غزل کتاب

ما يې د سرو شونډو په خوندونو تنده ماته کړه

څوک يې د ګلونو په سرو پاڼو کې ښايست ويني

ما يې د سپين مخ په ښايستونو تنده ماته کړه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۳ ز کال اپريل

انځورګره ځمکه

د پسرلي ناوې راوړې څه ورښمینې غوټۍ

چې د صحرا غاړه کې ځانګې لونګینې غوټۍ

دلته چمن، دلته باغونه او سیندونه ناځي

دلته ورېمې دي نڅوي د ناز حسینې غوټۍ

پیغلوټو ځانګو په شنو زلفو کې ټومبلي دي نن

په تنکو ګوتو راته ښيي سرې او سپینې غوټۍ

دا نزاکت د پسرلي دی چې پر زړه مې لګي

د هوس سترګو ته مې نیسي نازنیني غوټۍ

دا انځورګره ځمکه څه ماهر لاسونه لري

په خړو ګوتو جوړوي راته رنګینې غوټۍ

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۳ز کال مې

سکروټې

ساه مو لوګې چې بند په بند تېروي

سینه سکروټو کې څه ژوند تېروي

زموږ د تورو د ېوالو غاښونه

دا سره اورونه په څه خوند تېروي

وخت د باروتو د بلا خېټې ته

ډ کې منګولې په ښه شخوند تېروي

خپله په سرو وینو کې عرق تر ستوني

بل ته ټول عمر دوی په پند تېروي

ډ برین زړونه، ډ برینې سترګې

تورې لوخړې په ا ېلبند تېروي

څه سرې خورې د وخت ټو کې شولې

ژوندي سرونه لکه قند تېروي

روسیه- مسکو

د ۱۹۹۵ ز کال سیپټمبر

د خوب کيسه

بيګا مې ولیده زمرى په خوب کې

لويه تنه، ببر مغزى په خوب کې

پلار مې يې غاړه کې ځنځير تړلى

لکه يو چا چې وي اسير تړلى

کله يې ځان سره چکر ته بوزي

کله يې د کلي ماذديګر ته بوزي

ده ته تابع خو موږ ډارېږو ترينه

په هر نظر کې ډېر لړزيږو ترينه

پلار راته وايي، بچو مه ويريږئ

زما له ياره تاسو څه ويريږئ ؟

داسې ښکاريږي چې يې يار وي مين

شخو بريتو باندې د پلار وي مين

په يوه کوټه کې هره شپه خوب کوي

زما له پلار سره جوړه خوب کوي

اشنا دا خوب راته تعبیر غوندې دړه

په پښتو ژبه یې تفسیر غوندې کړه

روسیه- مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال جون

غزل

شبنم نه دې د غاړې مرغلره جوړوم

ښکلا ته دې امېل له سپین سحره جوړوم

ګلونه د نړۍ دې ښکلې ستا له سره جار شي

تالونه دې په زلفو کې دلبره جوړوم

بوسه د اننګو دې په ثواب کې راته راکړه

شربت د سپینې خولې دې له کوثره جوړوم

نظر دې لکه اس زما په زړه وزلوبه کاندې

میدان ورته د منډو له ځیګره جوړوم

هنر دې په ښکلا کې راته څومره ښه ساتلی

جانانه له ښایست نه دې سندره جوړوم

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال اګست

کاوړیان

ښکلي تي لرونکي او مرغان شته طبیعت کې
ځنګ کې ورسره خزنده ګان شته طبیعت کې
پورته په هوا کې، لاندې ځمکه، سمندر کې
زانه هم غرڅه، پیل او کبان شته طبیعت کې
ښکلي شنه باغونه د توتیانو په غږ مست دي
ډک دي چمنونه، بلبلان شته طبیعت کې
دښتې د شاهین د افریقا که د اسیا دي
غرونو کې نامتو یې هم بازان شته طبیعت کې
وړاندې په ځنګله کې د زمریانو غړمبهار دی
بل خوا ته ګیدړې او سویان شته طبیعت کې
پاس د سایبیریا سختو سړو کې یږې ګرزې
هلته هندوستان کې بیزو ګان شته طبیعت کې
زهر یې انسان علاجوي او هم یې وژني
دغسې عجیب غوندې ماران شته طبیعت کې

بل حواته د شاتو مچۍ زبېښي سره ګلونه

ډک يې مېلمه پاله ګېنان شته طبیعت کې

سترې له کاروانه مو اسونه او کچر دي

داسې دورمنزله لا اوښان شته طبیعت کې

غوښې که هګۍ دي، که پوستکې یا وړۍ دي

وړی ورته موږ غوندې انسان شته طبیعت کې

فکر ورته وکړه، موږه ټول یو د دې کلي

څنګ کې راسره همسایه ګان شته طبیعت کې

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سیپټمبر

داستان

د مينې ياد کې دې ليکم د څو سلګيو داستان

د زړه قلم ته ورکوم د رنګينيو داستان

دوه اتلان دې دي د سترګو چې حملې کوي تل

خو په ادب کې جوړوي د دوو غميو داستان

غلچک نظر دې راته راوړي د سکروټو لپه

د زړه له تله جوړوي د شنو لوګيو داستان

ستا په الهام شمه شبنم، اوبه اوبه شمه زه

د زلفو تار کې دې ليکم د سرو غوټيو داستان

د مخ استاد چې دې رازده کړه د ښکلا شاعري

ورته به دود کړمه د ژوند د سپيلنيو داستان

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سيپټمبر

د شپو حلالول

نن په لاس کې مې چړې دي شوګيرې حلالوم

لکه لمر ورپسې ګرزم تورې شپې حلالوم

د سحر ناوکۍ راشه د زړه درد مې که راوېښ لړ

په فرياد مې د ظلمونو تماشې حلالوم

د ځنګله څڼې کړه غوړې اې بارانه په عطرونو

خوشبويي ته دې موسمه حادثې حلالوم

د تنکيو هيلو باغ ته يې زما تبر نيولی

د دې پخو هوسونو به شېبې حلالوم

ماذديګره ته خو ولاړې، په سپېدو مې سلام وايه

هره ورځ يې په ارمان کې اندېښنې حلالوم

اې د خيال ښکلی نقاشه، ته استاد زه به شاګرد شم

منظره به د بدرنګې زمانې حلالوم

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سيپتمبر

زاهد ته

زاهده تا په ژوند کې څه لیدلي
نه دي ترخه، نه دي خواږه لیدلي
سپیره خلوت، سپیره پرهیز کې اوسې
نه دي موسکا ، نه دي لېمه لیدلي
ستا د جنت غلمان مې ستا په تعبیر
د حورو منځ کې دېر پراته لیدلي
ته د هغې نړۍ کوثر ته یې ناست
د خیال په خوب کې دې ویده لیدلي
راځه مېلمه شه، د جام خوند وڅکه
د ساقي سترګو رپیده لیدلي
په دې دنیا کې یو خومار ووینه
ما د لیلا لیمو کې ښه لیدلي
یو وار صوفي شه، دوه ثوابه وکړه
هغه دا دواړه ما لیده، لیدلی

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ز کال اکتوبر

زه يې وينم

دا دنيا د ظلم كور دى زه يې وينم

پكې ځكه شر او شور دى زه يې وينم

بده ورځ د غريبانو په قسمت ده

له ازله يې بخت تور دى زه يې وينم

چا د بل پر برخه خېټه اچولې

د قدرت پر نيلي سپور دى زه يې وينم

هم يې كور په سرو لمبو د مظلوم وسو

ه بر يې كړى تېرى زور دى زه يې وينم

پكې سوځي وروسته پاتې ملتونه

دغه دابس او دغه اور دى زه يې وينم

روسيه-مسكو

د ۱۹۹۲ ز كال اكتوبر

څلوريزې

د ارمان د زړه په کور کې

اميدونه دي په شور کې

که يو غلی سحر راشي

توري شپې به په يو لور کي

***

وچه لار وچ يې ګودر دی

وچې شونډې، تږی لمر دی

وچې دښتې دي بې پايه

د باران پر لور سفر دی

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۷ز کال نوامبر

ارمونیه

زه د دې خوږینې ارمونیې پر سینه

د نیمې شپې د ترانې پر سینه

د زړه لاسونه ښکته پورته کوم

د زړه غړونه ښکته پورته کوم

غواړم د مینې یو غزل ونیسم

د شعر په لاس د هنر ګل ونیسم

غواړم پردو کې یې نڅا مسته کړم

د پیغلو مینه او موسکا مسته کړم

خو ارمونیه زما د ګوتو پر مخ

زما د زړه د لاس د ګوتو پر مخ

غواړي د سترې ژوند خولې ماتې کړي

یو څو سرې سرې نغمې ماتې کړي

زه پرې اواز د یاقربان وباسم

د غور پردې پرې د اسمان وباسم

عوارم چې واوري د ژوندون یاغیتوب

د خوشالۍ د لار د یون یاغیتوب

تل به یې شور کې زلمیتوب غږوم

دې ژوند ته ښکلی یاغیتوب غږوم

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال فبروري

ناکامه لوبه

چې له موږه ان تېر شو لو په څنګ کې

د قسمت ګرېوان مو خیري شو په جنګ کې

موږ په خپلو ککریو لوبې کړې

یو د بل ګرېوان نیولی په غورځنګ کې

موږ د خپلو وینو دارو ته مستي کړو

دغه کار مو حساب کړی دی په ننګ کې

د باغ پیغله مو زخمونه ښکلوي خپل

سره غمونه یې نخښېږي په پالنګ کې

څه ناکامه او بې سوره ساتیري ده

چې یارانو کوټ خوړلی دی په رنګ کې

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال فبروری

محامح

ستا د مخ ليدو ته مخامخ يمه

گل غوندې سپرلو ته مخامخ يمه

ربړ غوندې تاو درنه نظر مې شو

ستا دوو ليندو ته مخامخ يمه

زما او ستا نظر چې غبړ په غبړ شولو

زړه يمه ښيښو ته مخامخ يمه

ستا د مينې باغ راته پغمان شولو

لاس شو مه منهو ته مخامخ يمه

تاک وی که انگور وی ستا په شونډو کې

رند يمه پيالو ته مخامخ يمه

ستا د خولو سيند کې چې لامبو وهم

کانې يم اوبو ته مخامخ يمه

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال مى

البوم

مستې مستې پیالې راکړه

ساقي بیا یمه راغلی

د یو خوم په تماشه کې

غواړم تېر یادونه یاد کړم

د وطن د لوړو غرونو

چې سپېدو ته هر کلی کړي

او پر خپلو اوږو باندې

نازوي د سحر ناوې

راته وښیه درې چې

د شپېلۍ پکې نغمې وي

د شپانه د گوتو ریتم

وي رمې په گډا کړې

راته ښیه په ځنگله کې

رنگینه ښکلا د ونو

چې رنګين لري په زړه کې

د غوټيو ارمانونه.

راته ښيه خړ کورونه

چې لرګينې دروازې يې

د کلونو په ټال زانګي

لويوي نوي نسلونه

په پياوړې سينه زغمې

د شپو ورځو قدمونه.

راته ښيه په هر سيند کې

د سخي څپو زړګی چې

تويوي پر ځمکه مينه

جوړوي له شنو رنګونو

د غنمو اميلونه.

ساقي راکړه يو څه نور هم

پيمانه کړه راته ډکه

زما د خیال له سترګو لري

کړه د غم ټپي تصویر چې

نور مې بد ورنه راغلي.

راته راکړه په پیاله کې

یو البوم د ژوندانه چې

د خوښۍ یو څو خوماره

یې په سترګو کې ژوندي وي.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال جولای

ټاجوړه لاړ

زموږ د ستړیو ستړیو هیلو

ارمانونو لارې،

سپیره ټپونه سرې سینې پورې

کتار تړلي

زموږ د زړه د لویو غرونو

د غرور غېږه کې یې

د مایوسۍ چاړه ټومبلې نېغه

اوس زموږ ستړې هیلې

ګوره دعا کوي

اسمان ته ګوري

ګوندې چې خدای یې کړي دعا قبوله.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال جولای

ویده جشن

تېر شوه، ډېر کلونه تېر شوه

زموږ جشن ویده شوی

په خوښۍ کې په سرو سترگو

خپلې اوښکې څڅوو موږ

د غمجنې موسکا خوله کې

مو د سرو وینو مستې ده.

دلته هر چاته خوښې شته

هم د لوی هم د واړه شته

د هر چا پېغله خندا ده

د هر چا زړونه زلمي دي.

په دې تکو شنو کوڅو کې

د مالت د هرې ونې

ژوند په مینه پیل شوی

هم په ښار هم په ځنگلو کې

هره پاڼه، هر ګلبوټی
په رنګينو سترګو خاندي.
خوښي تل دلته اوسيږي
دا يې کور او دا يې اور دی
هره ورځ زيږوي نوي
نوي نوي اميدونه.
تېر شوه، ډېر کلونه تېر شوه
خو زموږ د کلي خلک
ناست د غم پر سره انګار دي
ځمکه ډکه له سکروټو
او اسمان لمبه لمبه دی
نه اختر لري، نه جشن
اميدونه يې سنګسار دي
نه چا سترګې توري کړې
نه چا ښځې غوړې کړې

زموږ خوښي ده سپېره ځونډه

نه اتڼ شته، نه واده شته

زموږ شوق دی زخمی شوی

پښې مو نه جوړېږي ډول ته

زموږ اتڼ مرور شوی.

تېر شوه، ډېر کلونه تېر شوه

زموږ جشن لا ویده دی

نشته څوک پر دغه سیمه

چې له خوبه یې راویښ کړي.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال اګست

وبه

ته د زمان پر اوږو ګرزې، شنې سندرې وايې

تا د خزان په تکه زېړه څېره

څه جادويي غوندې شين چوف ويلی

ته د شنه ژوند زړه کې راخېژې او لو ېږې پسې،

خو پسرلی زېږوې.

ته د سره اوړي په تودو ګوتو کې

لکه نکريزي شنه او سره رنګونه

ژوند ته اختر راولې.

ته د سپين ژمي په ساړه بدن کې

ساړه ساړه رګونه

ساړه ساړه اسويلي

په توده ساه بدلوې.

ته لکه دنګه، چټه پېغله کوچۍ

د يون پر اوښ سپره يې

او شین سالو دې په سر

ورو ورو له ژونده سره،

پر یوه لاره درومې

بېړه دې نشته،

زه پوهېږم په دې

ته یې د صبر ونه.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال اکتوبر

مننه

له ښاغلي فخرالدین پتوال څخه د زړه له کومي مننه کوم چې د دې کتاب د چاپ مالي لګښت يې کړی دی. د دوی فرهنګي احساس د قدر وړ ګڼم، کور دې يې ودان وي.

ددې کتاب کمپیوټري لګښت ښاغلي عبدالولي سرتور پر غاړه واخیست، له دوی نه هم ډېره مننه کوم، د ژوند په ټولو چارو کې دې يې خدای (ج) بریالی لري.

م. ط. کانې

لنډه پېژندنه

نوم: محمد طاهر کلې.

دزوکړې ځای: دکندز ولایت د دښت ارچي د ولسوالۍ دشورخان حم(دسلیمانخیلو کلي)۱۳۴۴.

زده کړې: لومړنۍ، د دښت ارچي د ولسوالي ددوران کلي لومړنی ښوونځی،

منځنۍ: دکابل درحمان بابا لیسه،۱۳۶۳ل،ل کال.

لوړې: داوکراین جمهوریت،دلوروف دښار پوهنتون، دټولنیزو او کلتوري علومو پوهنځی،۱۹۹۱ زیږدیز کال.

محمد طاهر کلې له ۱۹۹۶ کال راهیسې په مطبوعاتو کې کار پیل کړی دی.دی په ۱۹۹۷ کال کې له مسکوه دخپریدونکې ورځپاڼې (اواز)مسؤول مدیرو.وروسته بیاده په ۱۹۹۹ کال کې له مسکو نه دخپریدونکي اونیزې(کابل)چلول په غاړه درلودل.

تنکې پیغلې دده لومړنی چاپي اثر دی.